258878 - Beynûnet-i suğrâ ve beynûnet-i kübrâ'nın farkı, Rec'i boşanma sürecinde kadının dışarıya çıkmasının hükmü

Soru

Beynûnet-i suğrâ olarak boşanmış kadının ailesinin evi dışında gecelemesi caiz mi? İş gereği bir kongreye katılmak üzere farklı bir bölgeye gidebilir mi?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Birincisi: Kişi karısını üç defa boşarsa buna "beynûnet-i kübrâ" yani büyük ayrılık denir. Bu durumda başka bir kocayla evlenmediği müddetçe birinci kocaya helal olmaz.

Şayet eşini bir veya iki defa boşar ve iddeti bitinceye kadar onu bırakır ve evine döndürmezse "beynûnet-i suğrâ" yani küçük ayrılık vüku bulur.

Aynı şekilde erkek, hanımına muhâlea yapmışsa, yani bir mal karşılığında boşamışsa; "beynûnet-i suğrâ" sayılır.

Şeyh İbn Useymin Rahimehullah, "El Şerhul Mumti 12/468) şöyle demiştir:

"Beynune" ayrılık demektir. Ayrılık anlamında boşanma "beynûnet-i suğrâ ve beynûnet-i kübrâ" olmak üzere ikiye ayrılır:

beynûnet-i kübrâ, üç defa boşamaktır. beynûnet-i suğrâ ise bir bedel karşılığında boşanmaktır.

Eğer koca, karısını ikinci talaktan (boşama) sonra bir kere daha (üçüncü boşama hakkıyla) boşarsa "beynûnet-i kübrâ" olur, bundan sonra kadın başka bir erkeğe nikâhlanmadıkça ve ondan da ayrılmadıkça ilk kocasına helâl olmaz.
Şayet koca, karısını bir bedel karşılığında boşarsa yani muhalae yaparsa buna beynûnet-i

suğrâ/küçük ayrılık denir. Çünkü koca iddet döneminde veya iddet döneminden sonra da onunla evlenebilir. Büyük ayrılıkta ise üç boşamayla boşanma gerçekleşir. Bunun üzerine iddete girecek kadın üç şekilde olabilir:

1-Raci boşanma, iddet süresinde eşlerin birbirlerine dönerek evliliğin devam ettirilmesidir. Böylece yeni bir nikah akdi gerekmez.

2- Beynûnet-i suğrâ rücu olmadan bir akitle evlenebilmesidir. Yani evliliği devam ettiremez fakat yeni bir akitle yeni evlilik yapabilir. İddeti bitmiş kadınla ancak yeni bir akitle evliliğe devam edebilir.

3- Beynûnet-i kübrâ, karısını üç defa boşamaktır. Böylece karısı başka bir erkekle evlenip kendi rızalarıyla boşandıktan sonra birinci kocayla evlenebilir.

İkincisi: Kadın rac'i boşanmanın iddetini bitirmişse, onu boşayan kişinin kendisi üzerine velayeti kalmaz. Böylece kadın istediği gibi çıkar ve istediği yerde geceleyebilir.

Şayet halen iddet sürecinde ise, rac'i iddete giren kimse evinden çıkması caizdir. Kocası vefat eden kadın gibi engellenmez. Fakat eşinin izniyle evinden çıkabilir. Çünkü halen onun zimmetindedir. Diğer evli eşler gibi nafaka ve barınma haklarına sahiptir. Diğer evli eşler gibi yükümlülükleri yerine getirmekle yükümlüdürler.

Abdullah bin Ömer Radiyallahu anhu şöyle dedi: "Koca, karısını bir veya iki defa boşadığında kocasının izni olmadan evinden çıkmaz" (İbn Ebi Şeybe 4/142)

Şeyh İbn Useymin Rahimehullah şöyle dedi: "Tercihli görüş: Boşanmış kadın şayet rac'i boşanmaya sahipse boşanmamış kadın hükmündedir. Yani komşularına, akrabalarına, mescide ders dinlemeye vb. aktiviteler için evinden çıkabilir. Kocası vefat eden kadın gibi değildir.

"Onları evlerinden çıkarmayın, onlar da çıkmazlar" ayeti ise evinden ayrılıp başka bir evde konaklamaz. (Fetava Nur ala darb) .

Üçüncüsü: Aynı memlekette kongreye katılmak.

Şayet kadın bir yolculuk yapacaksa mutlaka mahremle birlikte seyahat etmesi gerekir.

Abdullah İbn Abbas dedi ki: Resulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurduğunu işittim: "Bir kimse hanımından asla ayrı kalmasın ve bir kadın da yanında kendisiyle evlenmesi haram olan bir yakını bulunmadan yolculuğa çıkmasın!" Bunun üzerine birisi kalkıp: "Ey Allah'ın Resulü, ben şu ve şu savaşlara katılmak üzere adımı yazdırdım ve hanımım da hac için yola çıktı" dedi. Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem de ona: "Hemen git ve eşinle birlikte hac vazifesini yerine getir!" (Buhari 3006, Muslim 1341)

Daha detaylı bilgi için (82392) nolu soruların cevabına bakınız.

En iyisini Allah bilir.